

Reykjavík 10. febrúar 2017

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis

Bt. Sigrún Helga Sigurjónsdóttir

Nefndarsviði Alþingis

Varðar: 128. mál frá nefndarsviði Alþingis

Frá: MND félagi Íslands/Guðjóni Sigurðssyni formanni

Ég vil fyrst og fremst setja spurningar við undanþágu fyrir fyrirtæki við fluttning hreyfihamlaðra einstaklinga.

Parna er fyrirtækjum gefin laus taumurinn að mismuna okkur endalaust vegna vanbúina farartækja eða aðstöðu sem þau sjá um.

Ég sé hvergi í lögnum að sá/sú sem fái leyfi til starfseminnar sé skilt að mismuna fólki ekki á grundvelli fötlunar eða hreyfihömlunar. Búnaður skuli hæfa öllum að gefnum eðlilegum aðlögunarfresti. T.d. 12 mánuðum. Ný leyfi verði ekki gefin út nema að jafnræðis sé gætt.

Hvernig samrýmist þetta samningi SP um réttindi fatlaðra?

Ég lýsi algeri andstöðu við að frumvarpið sé samþykkt óbreytt.

Guðjón Sigurðsson

18. gr

Réttindi fatlaðra og hreyfihamlaðra einstaklinga.

Óheimilt er í reglubundnum farþegaflutningum að synja farþega á grundvelli fötlunar eða hreyfihömlunar um:

- a. bókun eða farmiða í ferð hér á landi,
- b. að fara í hópþingreið hér á landi enda hafi farþegi gildan farmiða.

Þrátt fyrir 1. mgr. er heimilt að synja farþega um bókun eða kaup á farmiða eða að fara í hópþingreið á grundvelli fötlunar eða hreyfihömlunar:

- a. þar sem öryggiskröfur í lögum krefjast þess,
- b. ef hönnun ökutækis eða samgöngumannvirkis, þ.m.t. biðstöðvar og miðstöðvar, gerir það að verkum að ógerlegt er af líkamlegum orsökum að hleypa fötluðum eða hreyfihömluðum einstaklingi inn eða út úr farartæki eða flytja hann á öruggan og rekstrarlega hagkvæman hátt.

Ráðherra kveður í reglugerð nánar á um skyldur flutningsaðila og réttindi farþega í þeim tilvikum sem um getur í 2. mgr., þ.m.t. réttinn til að hafa með sér fylgdarmann, endurgreiðslurétt og réttinn til að fá tiltekna upplýsingar, m.a. um aðgengisskilyrði, úr hendi flutningsaðila. Jafnframt skal í reglugerð kveðið á um réttindi fatlaðra og hreyfihamlaðra einstaklinga þegar kemur að aðstoð á miðstöðvum og um borð í hópþingreiðum, skilyrði þess að slík aðstoð sé veitt, þjálfun ökumanna og

starfsfólks miðstöðva í tengslum við fötlun, og annað það sem nauðsynlegt þykir til að tryggja eins og kostur er aðgengi fatlaðra og hreyfihamlaðra einstaklinga að reglubundnum farþegaflutningum.

Um 18. gr.

Ákvæðið á rætur að rekja til ákvæða III. kafla reglugerðar (ESB) nr. 181/2011. Í 3. mgr. er gert ráð fyrir reglugerðarheimild ráðherra fyrir frekari innleiðingu ákvæða þess kafla í íslenskan rétt.

III. KAFLI

RÉTTINDI FATLAÐRA OG HREYFIHAMLADRA EINSTAKLINGA

9. gr.

Réttur til flutnings

1. Flutningsaðilar, ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur skulu ekki, á grundvelli fötlunar eða hreyfihömlunar, neita að samþykkja farskráningu frá einstaklingi, að gefa út eða útvega honum farmiða á annan hátt eða neita að hleypa honum um borð.
2. Farskráningar og farmiðar skulu standa fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum til boða án nokkurs viðbótarkostnaðar.

10. gr.

Undanþágur og sérstök skilyrði

1. Þrátt fyrir 1. mgr. 9. gr. er flutningsaðilum, ferðaskrifstofum og ferðaskipuleggjendum heimilt, á grundvelli fötlunar eða hreyfihömlunar, að neita að samþykkja farskráningu frá einstaklingi, gefa út eða útvega honum farmiða á annan hátt eða neita að hleypa honum um borð:
 - a) ef það er nauðsynlegt með hliðsjón af gildandi öryggiskröfum, sem settar eru með alþjóðalögum, lögum Evrópusambandsins eða landslögum, eða til þess að uppfylla kröfur lögbærra yfirvalda um heilbrigði og öryggi,
 - b) ef hönnun ökutækis eða grunnvirkis, þ.m.t. biðstöðvar og miðstöðvar, gerir það að verkum að ógerlegt er af líkamlegum orsökum að hleypa fötluðum eða hreyfihömluðum einstaklingi inn eða út eða flytja hann á öruggan og rekstrarlega hagkvæman hátt.
2. Ef um er að ræða neitun um farskráningu eða neitun um að gefa út eða útvega farmiða á annan hátt, af þeim ástæðum sem um getur í 1. mgr., skulu flutningsaðilar, ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur upplýsa hlutaðeigandi einstakling um aðra viðunandi þjónustu sem flutningsaðilinn starfrækir.
3. Ef fötluðum eða hreyfihömluðum einstaklingi, sem á bókað far eða hefur farmiða og uppfyllir kröfurnar í a-lið 1. mgr. 14. gr., er samt sem áður ekki hleypt inn á grundvelli fötlunar sinnar eða hreyfihömlunar, skal honum og hugsanlegum fylgdarmanni hans, skv. 4. mgr. þessarar greinar, boðið að velja á milli eftirfarandi kosta:

- a) að nýta sér rétt til endurgreiðslu og, ef við á, fars til baka án endurgjalds til fyrsta brottfararstaðar sem tilgreindur er í flutningssamningnum, eins fljótt og unnt er, og
- b) að halda ferðinni áfram eða fara aðra akstursleið með annarri, fullnægjandi flutningaþjónustu til þess áfangastaðar sem fram kemur í flutningssamningnum, nema slíkt sé óframkvæmanlegt.

Vanefndir á tilkynningum, í samræmi við a-lið 1. mgr. 14. gr., hafa ekki áhrif á réttinn til að fá endurgreidda peningana sem greiddir voru fyrir farmiðann.

4. Ef flutningsaðili, ferðaskrifstofa eða ferðaskipuleggjandi neitar, á grundvelli fötlunar eða hreyfihömlunar og af ástæðum sem tilgreindar eru í 1. mgr., að samþykkja farskráningu, að gefa út eða útvega einstaklingi farmiða á annan hátt, eða að hleypa honum um borð getur þessi einstaklingur óskað eftir fylgdarmanni sem hann sjálfur kýs og sem er fær um að veita þá aðstoð sem viðkomandi einstaklingur þarfnast til að ástæðurnar, sem settar eru fram í 1. mgr., eigi ekki lengur við.

Slíkur fylgdarmaður skal fá flutning endurgjaldslaust og, þar sem því verður við komið, fá sæti við hlið fatlaða eða hreyfihamlaða einstaklingsins.

5. Þegar flutningsaðilar, ferðaskrifstofur eða ferðaskipuleggjendur nýta sér undanþáguna í 1. mgr. skulu þeir án tafar gera fatlaða eða hreyfihamlaða einstaklingnum grein fyrir ástæðum þess og, sé þess óskað, upplýsa viðkomandi einstakling um þessar upplýsingar skriflega innan fimm vinnudaga frá því að beiðnin barst.

11. gr.

Aðgengi og upplýsingar

1. Í samvinnu við samtök, sem koma fram fyrir hönd fatlaðra eða hreyfihamlaðra einstaklinga, skulu flutningsaðilar og framkvæmdastjórnir miðstöðva, mögulega fyrir milligöngu eigin samtaka, fastsetja eða hafa fyrir hendi aðgengisskilyrði sem eru án mismununar að því er varðar flutning á fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum.

2. Flutningsaðilar og framkvæmdastjórnir miðstöðva skulu sjá til þess að allir hafi aðgang að aðgengisskilyrðunum í áþreifanlegu formi eða á Netinu, sem kveðið er á um í 1. mgr., þ.m.t. texti alþjóðalaga, laga Evrópusambandsins eða landslaga þar sem öryggiskröfur, sem eru til grundvallar fyrrgreindum aðgengisskilyrðum sem ekki fela í sér mismunun, eru fastsettar á aðgengilegu sniði, sé þess óskað, og á sömu tungumálum og þær upplýsingar sem venja er að allir aðrir farþegar fá. Þegar þessar upplýsingar eru veittar skal huga sérstaklega að þörfum fatlaðra og hreyfihamlaðra einstaklinga.

3. Ferðaskipuleggjendur skulu láta í té þau aðgengisskilyrði sem kveðið er á um í 1. mgr. og gilda um ferðir, sem eru innifaldar í ferðapökkum, orlofspökkum og skoðunarferðapökkum sem þeir skipuleggja, selja eða bjóða til sölu.

4. Óski farþeginn eftir því skal hann fá upplýsingarnar um aðgengisskilyrðin, sem um getur í 2. og 3. mgr., afhentar í áþreifanlegu formi.

5. Flutningsaðilar, ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur skulu tryggja að allar almennar upplýsingar um ferðina og flutningsskilyrðin séu tiltæk á viðeigandi og aðgengilegu sniði fyrir fatlaða og hreyfihamlaða einstaklinga, þ.m.t., eftir atvikum, bókanir og upplýsingar á Netinu. Óski farþeginn eftir því skal hann fá upplýsingarnar afhentar í áþreifanlegum formi.

12. gr.

Tilgreining miðstöðva

Aðildarríki skulu tilgreina miðstöðvar hópþifreiða þar sem veita skal fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum aðstoð. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um það. Framkvæmdastjórnin skal gera skrá yfir tilgreindar miðstöðvar hópþifreiða aðgengilega á Netinu.

13. gr.

Réttur til aðstoðar á tilgreindum miðstöðvum og um borð í hópþifreiðum

1. Með fyrirvara um aðgengisskilyrðin, sem kveðið er á um í 1. mgr. 11. gr., skulu flutningsaðilar og framkvæmdastjórnir miðstöðva, hvor á sínu ábyrgðarsviði, veita fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum aðstoð endurgjaldslaust á þeim miðstöðvum sem aðildarríkin hafa tilgreint, a.m.k. að því marki sem tilgreint er í a-hluta I. viðauka.

2. Með fyrirvara um aðgengisskilyrðin, sem kveðið er á um í 1. mgr. 11. gr., skulu flutningsaðilar veita fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum aðstoð endurgjaldslaust um borð í hópþifreiðum, a.m.k. að því marki sem tilgreint er í b-hluta I. viðauka.

14. gr.

Skilyrði fyrir því að aðstoð sé veitt

1. Flutningsaðilar og framkvæmdastjórnir miðstöðva skulu vinna saman að því að veita fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum aðstoð að því tilskildu:

a) að þörf einstaklingsins á slíkri aðstoð sé tilkynnt flutningsaðilum, framkvæmdastjórnnum miðstöðva, ferðaskrifstofum eða ferðaskipuleggjendum, eigi síðar en 36 klukkustundum áður en aðstoðarinnar er þörf, og

b) að viðkomandi einstaklingar gefi sig fram á tilgreindum stað:

i) á þeim tíma sem flutningsaðilinn mælir fyrir um fyrir fram sem skal ekki vera meira en 60 mínútum fyrir auglýstan brottfarartíma nema flutningsaðilinn og farþeginn hafi komið sér saman um styttri tíma eða

ii. eigi síðar en 30 mínútum fyrir auglýstan brottfarartíma ef ekki er mælt fyrir um tiltekinn tíma.

2. Til viðbótar við ákvæði 1. mgr. skulu fatlaðir eða hreyfihamlaðir einstaklingar tilkynna flutningsaðilanum, ferðaskrifstofunni eða ferðaskipuleggjandanum um sérstakar þarfir sínar að því er varðar sæti á þeim tíma sem farskráning eða fyrirframgreiðsla farmiðans fer fram, að því tilskildu að vitað sé um þessar þarfir á þeim tíma.

3. Flutningsaðilar, framkvæmdastjórnir miðstöðva, ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að greiða fyrir móttöku tilkynninga frá fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum um þörf þeirra fyrir aðstoð. Þessar skyldur skulu gilda um allar tilgreindar miðstöðvar og sölustaði þeirra, þ.m.t. símasala og sala á Netinu.

4. Ef engin tilkynning er send, í samræmi við a-lið 1. og 2. mgr., skulu flutningsaðilar, framkvæmdastjórnir miðstöðva, ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur gera allt sem í þeirra valdi stendur til að veita fatlaða eða hreyfihamlaða einstaklingnum þá aðstoð sem hann þarf til að komast

inn í hópþifreið við brottför, til að skipta yfir í aðra hópþifreið eða til að fara út úr hópþifreið við komu þegar hann hefur keypt viðeigandi farmiða.

5. Framkvæmdastjórn miðstöðvar skal tilgreina stað, innan eða utan miðstöðvarinnar, þar sem fatlaðir eða hreyfihamlaðir einstaklingar geta látið vita af komu sinni og óskað eftir aðstoð. Staðurinn skal merktur greinilega með skiltum og þar skulu veittar grunnupplýsingar á aðgengilegu sniði um miðstöðina og þá aðstoð sem stendur til boða.

15. gr.

Upplýsingar sendar til þriðja aðila

Ef ferðaskrifstofur eða ferðaskipuleggjendur fá tilkynningu, sem um getur í a-lið 1. mgr. 14. gr., skulu þeir, innan hefðbundins skrifstofutíma, senda upplýsingar til flutningsaðilans eða framkvæmdastjórnar miðstöðvarinnar eins fljótt og unnt er.

16. gr.

Þjálfun

1. Flutningsaðilar og, eftir því sem við á, framkvæmdastjórnir miðstöðva skulu setja verklagsreglur um þjálfun í tengslum við fötlun, þ.m.t. leiðbeiningar, og tryggja:

a) að starfsfólk þeirra, að öikumönnum undanskildum, þ.m.t. starfsfólk, ráðið af einhverjum öðrum sem í hlut á, sem veitir fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum beina aðstoð, fái þjálfun eða leiðbeiningar, eins og lýst er í a- og b-hluta II. viðauka, og

b) að starfsfólk þeirra, þ.m.t. öikumenn, sem hefur bein samskipti við farþega eða fást með beinum hætti við mál tengd þeim, fái þjálfun eða leiðbeiningar eins og lýst er í a-hluta II. viðauka.

2. Frá og með 1. mars 2013 er aðildarríki heimilt að veita undanþágu, fimm ár hið lengsta, frá beiðingu b-liðar 1. mgr. að því er varðar þjálfun öikumanna.

17. gr.

Bætur fyrir hjólastóla og önnur ferlihjálpartæki

1. Flutningsaðilar og framkvæmdastjórnir miðstöðva bera ábyrgð á því þegar hjólastólar, önnur ferlihjálpartæki eða hjálpartæki tapast eða verða fyrir skemmdum af þeirra völdum. Tapið eða skemmdirnar skulu bættar af hálfu flutningsaðilans eða framkvæmdastjórnar miðstöðvarinnar sem ber ábyrgð á tapinu eða skemmdunum.

2. Bæturnar, sem um getur í 1. mgr., skulu jafngilda kostnaði við endurkaup eða viðgerð á búnaðinum eða tækjunum sem týndust eða urðu fyrir skemmdum.

3. Ef nauðsyn krefur skal allt kapp lagt á að útvega með skjótum hætti annan búnað eða annað tæki til bráðabirgða. Hjólastólar, önnur ferlihjálpartæki eða hjálpartæki skulu, þar sem því verður við komið, hafa sambærilega tæknilega og starfræna eiginleika og þau sem týndust eða urðu fyrir skemmdum.

18. gr.

Undanþágur

1. Aðildarríkjum er heimilt að veita reglubundnum innanlandsflutningum undanþágu frá beiðingu allra eða sumra ákvæða þessa kafla, að því tilskildu að þau tryggi að sú vernd sem veitt er

fötluðum og hreyfihömluðum einstaklingum samkvæmt landslögum sé a.m.k. sú sama og veitt er samkvæmt þessari reglugerð, sbr. þó 2. mgr. 2. gr.

... (sameina 256)

2. Aðildarríki skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um undanþágur sem þau veita skv. 1. mgr. Framkvæmdastjórnin skal grípa til viðeigandi aðgerða ef slík undanþága telst ekki samrýmast ákvæðum þessarar greinar. Framkvæmdastjórnin skal, eigi síðar en 2. mars 2018, leggja skýrslu fyrir Evrópuþingið og ráðið um veittar undanþágur skv. 1. mgr.